

**UCHWAŁA NR XLVII/334/2022
RADY POWIATU GDAŃSKIEGO
z dnia 11 lutego 2022 r.**

w sprawie przyjęcia Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2022 – 2030.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020. poz. 920 z późn. zm) w związku z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573 z późn. zm.)

**Rada Powiatu Gdańskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2022 – 2030 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

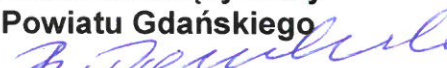
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Pruszczu Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Powiatu Gdańskiego**

Bogdan Dombrowski

Załącznik
do uchwały nr XLVII/334/2022
Rady Powiatu Gdańskiego
z dnia 11 lutego 2022 r.

**Program działań na rzecz osób
niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim
na lata 2022 – 2030**

Wprowadzenie	4
1. Założenia ogólne programu	5
2. Zasoby instytucjonalne powiatu	7
3. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Gdańskim	18
4. Cel strategiczny i kierunki działania programu	33
4.1 Cel realizacji programu	33
4.2 Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	33
5. Realizacja programu	45
5.1 Źródła finansowania	45
5.2 Realizatorzy programu	45
5.3 Termin realizacji	45
5.3 Monitoring i ewaluacja	46

Wprowadzenie

Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest dokumentem, który ma na celu określenie i koordynowanie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnością, ich szeroko rozumianym otoczeniem, jak i osób pracujących na co dzień na ich rzecz.

Opracowanie i przyjęcie „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2022 – 2030 ” jest wykonaniem również delegacji zawartej w art. 35 a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej , społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W ramach zapisu do zadań powiatu należy m.in.: „opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”

Głównym celem niniejszego dokumentu jest umożliwienie niepełnosprawnym mieszkańcom Powiatu Gdańskiego pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym poprzez tworzenie jak najbardziej sprzyjających warunków ich uczestnictwa w życiu społecznym oraz w dostępie do świadczeń i usług.

Opracowany program jest kontynuacją szeregu działań, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonych przez Radę Powiatu Gdańskiego powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych począwszy od roku 2004.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, gwarantujące im możliwość pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym są spójne z przyjętymi założeniami strategicznymi zarówno krajowymi, jak i unijnymi, między innymi z :

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r
 - Konwencją Praw Osób Niepełnosprawnych, ratyfikowanej przez Polskę w 2012 roku,
 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej , społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
 - Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
 - Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010 – 2020 ,
 - Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, przyjętą 1 sierpnia 1997r. ,
 - Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030, przyjętą uchwałą z dnia 16 lutego 2021 r.
 - Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030,
 - Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
 - Wojewódzkim Programem Wyrównywania Szans Osób z Niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na rzecz Zatrudniania Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021 -2030 przyjętego dnia 9 lutego 2021.
 - projektu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2022-2030 ,
- przy uwzględnieniu zapisów zawartych w Standardach Minimum na rzecz osób z niepełnosprawnościami i otoczeni - opracowanym przez Obszar Metropolitalny GGS.

Istotą Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest stworzenie na terenie Powiatu Gdańskiego lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielanie osobom z niepełnosprawnością takiej pomocy, która umożliwi bądź w znacznym stopniu ułatwi im samodzielne funkcjonowanie we wszystkich obszarach życia.

Program ma charakter otwarty a stopień ogólności zawartych w programie działań umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

1. Założenia ogólne programu

1.1 Adresaci Programu:

Odbiorcami Programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe na terenie Powiatu Gdańskiego oraz instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką niepełnosprawności w powiecie

1.2 Cele Programu:

Celem Programu jest zapewnienie i popieranie skutecznych działań w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacja zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Oznacza to zapewnienie osobom niepełnosprawnym takich samych szans jak całej ludności oraz ich równy udział w ogólnej poprawie warunków życia stanowiącej rezultat rozwoju społecznego i ekonomicznego. Obowiązek wyrównania tych szans oraz zajęcia się konsekwencjami niepełnosprawności spoczywa na władzach państwowych i samorządowych, nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych. Program określa działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

1.3 Teoretyczne aspekty niepełnosprawności:

Rozważając problem niepełnosprawności należy zauważyć, że niepełnosprawność dotyczyć może sfery fizycznej, intelektualnej lub może także polegać na dysfunkcji narządów zmysłów. Niezależnie od formy niepełnosprawności należy zauważyć, że życie każdej osoby dotkniętej niepełnosprawnością jest mniej lub bardziej zaburzone.

Definicja niepełnosprawności

Istnieje wiele definicji niepełnosprawności. „Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych” określa, że osoby z niepełnosprawnościami to osoby, które mają: długotrwałe uszkodzenia fizyczne, umysłowe, intelektualne lub dotyczące zmysłów, które mogą, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać tym osobom pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie. Konsekwencją takiego ujęcia niepełnosprawności jest podejście określające, że to nie człowieka trzeba dostosowywać do społeczeństwa, lecz należy tak planować środowisko i społeczeństwo, aby wszyscy obywatele mieli równe szanse.

Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto społeczną definicję niepełnosprawności, zgodnie z którą osoby niepełnosprawne postrzega się nie tyle przez pryzmat ich stanu zdrowia, co przez możliwości, jakie posiadają oraz prawa, które przysługują im w tej samej mierze, co każdemu innemu mieszkańcowi powiatu

Osoba niepełnosprawna w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (lekki, umiarkowany, znaczny),
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów,
- o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Stopnie niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym między innymi poprzez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Podstawowym celem rehabilitacji społecznej jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości uczestniczenia w życiu społecznym, a więc uczestnictwa w życiu z innymi w rodzinie, środowisku lokalnym oraz życiu publicznym. Rehabilitacja społeczna służy włączeniu osób z niepełnosprawnością do życia w sferze zarówno prywatnej, zawodowej, jak i publicznej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

Aby ułatwić osobie niepełnosprawnej uzyskanie zatrudnienia należy:

- 1) dokonać oceny zdolności do pracy poprzez:
 - a) przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
 - b) ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
 - 2) prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
 - 3) przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia.
- Ponadto należy odpowiednio do osoby niepełnosprawnej dobrać miejsce pracy oraz je wyposażyć.

Osoby niepełnosprawne są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Nie ma zatem potrzeby deklarowania w szczególny sposób, że osobom niepełnosprawnym przysługują takie prawa człowieka, jak np. prawo do godnego życia czy do pracy. Potwierdzenie w szczególnym akcie prawnym przysługiwania osobom niepełnosprawnym niektórych praw obywatelskich powszechnie obowiązujących może sugerować, że gdyby tego nie uczyniono, to osoby niepełnosprawne nie mogłyby z tych praw korzystać. Osoby niepełnosprawne mogą jednak w praktyce napotykać na trudności w korzystaniu z niektórych praw w związku ze swymi ułomnościami. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga zatem stworzenia mechanizmów wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzenia im warunków do korzystania w pełni z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Mówiąc inaczej, osoby niepełnosprawne powinny korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy społecznej po to, aby mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim ludziom. Należy jednak dbać o stałe ponoszenie świadomości o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją oraz pełnego i równego korzystania z ich praw, poprawie komunikacji w sprawie niepełnosprawności

Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań oznacza podjęcie działań mających na celu zmianę sposobu myślenia o potrzebach osób niepełnosprawnych. Zmiana taka wymaga ciągłego zwracania uwagi na możliwości osób niepełnosprawnych, a nie na ich ograniczenia, bo tylko to pozwoli przełamać uprzedzenia i doprowadzi w konsekwencji do akceptacji podmiotowości osoby niepełnosprawnej.

Skuteczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny a zatem za realizację tych działań odpowiada wiele resortów i urzędów - każdy w zakresie swoich właściwości. Zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. realizują organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Urząd Marszałkowski, jednostki powiatowe, gminne. Poza ustawowo powołanymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych zadania te realizują liczne organizacje pozarządowe i fundacje oraz stowarzyszenia.

2. Zasoby instytucjonalne powiatu

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych, w formie bardzo zróżnicowanej wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na ich niepełnosprawność.

2.1 Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie każdej gminy Powiatu Gdańskiego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który zajmuje się m.in. udzielaniem pomocy osobom niepełnosprawnym w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, przyznając w szczególności:

- zasiłki stałe - osobom niezdolnym do zatrudnienia z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do zatrudnienia z powodu niepełnosprawności, osiągającym dochody niższe od kryterium dochodowego.
- zasiłki okresowe - osobom, które ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie nie mogą podjąć pracy,

- zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe - osobom na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych oraz osobom, które poniosły straty w wyniku np. zdarzenia losowego, klęski,
- dodatek do zasiłku rodzinnego na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego - dla osób które posiadają dziecko niepełnosprawne,
- zasiłek pielęgnacyjny - dla dziecka niepełnosprawnego, lub dorosłej osoby niepełnosprawnej,
- świadczenie pielęgnacyjne – wypłacane rodzicom, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – wypłacany osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą znacznym stopniu niepełnosprawności albo osobą niepełnosprawną posiadającą wskazanie o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Zasiłek przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.
- zasiłek dla opiekunów – wypłacany jest osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z dniem 1 lipca 2013 r. z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego
- usługi opiekuńcze -osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonk, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.
- specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym,

Na terenie Powiatu Gdańskiego funkcjonują ośrodki:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Niepodległości 9
<https://mopspruszczgdanski.pl/>
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich,**
83-020 Cedry Wielkie, ul. M. Płazyńskiego 16
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach**
83-032 Pszczółki, ul. Pomorska 18
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przywidzu**
83.47 Przywidz, ul. Uhlenberga 10
www.gopsprzywidz.pl

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębie**
83-022 Suchy Dąb, ul. Gdańska 17a
www.suchy-dab.pl/index.php/gops.html
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich**
Trąbki Wielkie, ul. Sportowa 4
www.gopstrabkiwielkie.com.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbudach**
83-050 Kolbudy, ul. Staromłyńska 1
www.gopskolbudy.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-031 Ciepłowo, ul. Długa 20
www.gops.pruszczgdanski.pl/

2.2 Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób przewlekle chorych psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego oraz osób upośledzonych umysłowo.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy wyróżniamy trzy typy placówek:

Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych;

Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo;

Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

ŚDS zapewniają swoim mieszkańcom różnorodne formy aktywizacji i rehabilitacji poprzez treningi obejmujące zajęcia higieniczne, kulinarne, plastyczne, rehabilitacyjno-ruchowe. W ramach działalności Domu organizowane są imprezy i spotkania z rodzinami uczestników.

Środowiskowe Domy są miejscem przyjaznym dla osób niepełnosprawnych, działającym na rzecz integracji społecznej oraz angażującym się we wszystkie działania tę grupę osób.

Podstawowym zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim podtrzymywanie dobrej kondycji psycho-fizycznej (pomimo istniejącej choroby) i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Na terenie Powiatu Gdańskiego funkcjonują obecnie cztery Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Marszewskiej Górze

80-047 Przywidz, Marszewska Góra

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie,
placówka prowadzona przez Gminę Przywidz

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolniku

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4

www.zycgodnie.pl

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Fundację „Życ Godnie” na zlecenie Gminy Pszczółki.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 71

www.psouupruszcz.org.pl

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Pruszczu Gdańskim na zlecenie Miasta Pruszcz Gdański

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krzywym Kole

83-022 Suchy Dąb, Krzywe Koło 36

dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej na zlecenie Gminy Suchy Dąb.

2.3 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. prof. M. Raciborskiego 2a

www.pcpr.powiat-gdanski

PCPR realizuje zadania w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez:

1. Opracowanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Opracowanie i przedstawienie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.
4. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
5. Dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Przy PCPR został powołany Zarządzeniem Starosty Gdańskiego **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności** i obszarem swego działania obejmuje Powiat Gdański.

Do podstawowych zadań Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności należy:

- ustalenie niepełnosprawności dzieci do lat 16, w celu uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej: zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych,
- ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w celu: uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacji, uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, możliwości korzystania z karty parkingowej, otrzymania zasiłku pielęgnacyjnego oraz korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów,
- wydawanie legitymacji osób niepełnosprawnych osobom przed i po 16 roku życia.
- wydawanie kart parkingowych, dla osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się lub która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej dla niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Gdańskiego są realizowane w ramach zawartego porozumienia pomiędzy powiatem Gdańskim a Miastem Gdańsk przez:

2.4 Gdański Urząd Pracy w Gdańsku

80-880 Gdańsk, ul. Lastadia 41,
www.gdansk.praca.gov.pl

Jednostka realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, która ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

W ramach pośrednictwa pracy udzielana jest pomoc w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, które polega między innymi na:

- zbieraniu ofert, ich aktualizację i budowanie własnej bazy informacji o rynku pracy,
- ocenie możliwości dostosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności,
- doborze odpowiedniej pracy dla osób z określonym stopniem niepełnosprawności,
- informowaniu zakładów pracy o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych i przywilejach dla pracodawców związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej.

Poradnictwo zawodowe udzielane przez GUP polega na udzielaniu pomocy w podjęciu decyzji zawodowej osobie niepełnosprawnej, czy wyborze odpowiedniej kariery zawodowej poprzez przekazanie określonych informacji, które ułatwiłyby jej samodzielne podjęcie optymalnej decyzji zawodowej.

Dla osób niepełnosprawnych szczególnie ważne elementy informacji zawodowej dotyczą:

- możliwości szkolenia i kształcenia zawodowe go poszczególnych osób z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu,
- różnych zawodów i specjalności, stawianych przez nie wymagań fizycznych (biologicznych) i psychicznych oraz wskazań i przeciwwskazań co do ich wykonania,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- przepisów regulujących zagadnienie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- udzielanie porady zawodowej polegającej na przekazaniu profesjonalnej opinii i sugestii, dotyczącej optymalnej decyzji zawodowej na podstawie:
 - przeprowadzonych badań osoby niepełnosprawnej i oceny przydatności do pracy (poznania jej możliwości i ograniczeń zawodowych),
 - analizy i rozeznania szans zawodowych na rynku pracy w oparciu indywidualną sytuację zawodową,
 - wiedzy i doświadczenia zawodowego, pozostawiając jednak podjęcie decyzji zawodowej samej osobie zainteresowanej.

W procesie kształcenia ucznia niepełnosprawnego istotne jest właściwe określenie możliwości psychofizycznych ucznia oraz ukierunkowanie zawodowe. Zadanie to w dużym stopniu realizuje poradnia pedagogiczno –psychologiczna. Poradnia udziela dzieciom (w wieku od urodzenia i młodzieży) pomocy psychologiczno – pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

2.5 Poradnie psychologiczno-pedagogicznych

Podstawowe zadania placówki:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży
- wydawanie opinii i orzeczeń dotyczących kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży
- udzielanie pomocy bezpośredniej uczniom oraz rodzicom,
- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu
- realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych, wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek.

Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 2

www.poradniapruszcz.pl

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 1

83-000 Pruszcz Gdański ul. Jana Kochanowskiego 2,

<https://poradnia-pruszcz.pl/>

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Rotmance
83-010 Rotmanka, ul. Borówkowa 32
www.poradniarotmanka.com.pl

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna CET
80-180 Kowale ul. Gruszkowa 3
www.cet-edu.pl

Niepubliczna Psychologiczno-Pedagogiczna Poradnia "Mały Król"
83-000 Pruszcz Gdański ul. Cyprysowa 7/1
www.poradniamalykrol.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna AKADEMIA ROZWOJU
83-000 Pruszcz Gdański ul. Korzeniowskiego 66
<http://akademiarozwoju.com.pl/>

2.6 Ośrodki rehabilitacyjno edukacyjno wychowawcze.

Są to placówki edukacyjne, w których obowiązek szkolny mogą spełniać dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim do lat 25 i z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym oraz umiarkowanym i niepełnosprawnościami sprzężonymi do lat 24.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają:

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 71 www.psouupruszcz.org.pl

Placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Pruszczu Gdańskim.

Przy OREW funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka - jest formą pomocy dla dziecka niepełnosprawnego w wieku 0-6 lat i jego najbliższego otoczenia. Zadaniem oddziału jest prowadzenie kompleksowej, skoordynowanej i ciągłej pomocy dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie. Oddział dba o rozwój psychoruchowy i społeczny dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu podjęcia nauki w szkole.

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Trąbkach Wielkich

83-034 Trąbki Wielkie, ul. Pasteura 1

Placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej

Przy OREW funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka dla niepełnosprawnych dzieci w wieku od 3-6 lat ze wskazaniami -orzeczeniem z Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.

Ośrodek Rewalidacyjno- Wychowawczy "Żuławski Słonecznik" w Gemlicach

83-020 Cedry Wielkie, Giemlice 1

Placówka jest ośrodkiem rewalidacyjno-wychowawczym umożliwiającym dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Ośrodek prowadzony jest przez gminę Cedry Wielkie.

Ośrodek Rewalidacji Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Powstańców Warszawy 2

ORDA jest niepubliczną placówką oświatową, w której dzieci i młodzież z autyzmem wypełniają obowiązek nauki na poziomie przedszkolnym i szkolnym.

Ośrodek jest prowadzony przez stowarzyszenie „Autyzm bez Tabu”.

2.7 Zespół Szkół Specjalnych w Warczu

Warcz, 83-041 Mierzeszyn

Zespół Szkół Specjalnych to miejsce przyjazne uczniowi niepełnosprawnemu intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Do szkoły są dowożeni uczniowie szkoły podstawowej oraz gimnazjum terenu całego Powiatu Gdańskiego.

2.8 Warsztaty Terapii Zajęciowej

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają placówki, prowadzące różne formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, dostosowane do ich potrzeb, prowadzone przez powiat.

Warsztaty Terapii Zajęciowej służą rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a których zakwalifikowano do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej.

WTZ to placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W hierarchii form mających za zadanie pomóc osobie niepełnosprawnej znaleźć zatrudnienie warsztaty są pierwszym etapem na drodze do pracy. WTZ-y mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia, a także inne podmioty. Ich tworzenie i działalność finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przy współudziale powiatu. PFRON finansuje 90% kosztów działalności WTZ.

Uczestnictwo w WTZ to codzienny pobyt w grupie uczestników pod kierunkiem instruktorów i innych specjalistów. Uczestnik bierze udział w zajęciach z zastosowaniem technik terapii zajęciowej, najczęściej w ramach tzw. pracowni, np. plastycznej, ceramicznej, przyrodniczej, komputerowej, artystycznej, fotograficznej itp. Założeniem uczestnictwa w WTZ jest rozwijanie:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających dalsze uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Każdy z uczestników objęty jest indywidualnym programem rehabilitacji, w którym określa się:

- formy i zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności, o których powyżej,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,

- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Nie rzadziej niż raz na 3 lata ocenia się realizację indywidualnego programu każdego uczestnika WTZ i jego postępy w rehabilitacji. Zalecana ocena, ma wskazać co powinno się stać z osobą niepełnosprawną, po zakończeniu jej pobytu i zajęć w WTZ. W zależności od tego, jakie są efekty realizacji indywidualnego programu, danej osobie można wskazać (jako właściwe dla niej) :

- 1) podjęcie zatrudnienia w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- 2) skierowanie do ośrodka wsparcia ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do podjęcia zatrudnienia (co nie oznacza, że za jakiś czas niepełnosprawny nie będzie mógł ponownie podjąć próby rehabilitacji w ramach warsztatów),
- 3) przedłużenie uczestnictwa w terapii prowadzonej przez WTZ, ze względu na:
 - a) pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji,
 - b) okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia lub skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają cztery Warsztaty Terapii Zajęciowej:

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kolniku

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4

www.zycgodnie.pl

dla 20 osób niepełnosprawnych , ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Fundację „Życ Godnie”

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rotmance

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Pruszczu Gdańskim.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krzywym Kole

83-022 Suchy Dąb, Krzywe Koło 36

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej .

Warsztat Terapii Zajęciowej w Łapinie

83-050 Kolbudy, Łapino, ul. Sienkiewicza 50

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej .

2.9 Domy Pomocy Społecznej

W przypadku osób z niepełnosprawnością wymagających całodobowej opieki mieszkańcy Powiatu Gdańskiego mogą za ich zgodą lub na podstawie decyzji sądu , zostać umieszczeni w domu pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej "Leśny" -

83-041 Mierzeszyn, Zaskoczyn 11

www.dps.powiat-gdanski.pl

DPS przeznaczony jest dla 100 niepełnosprawnych intelektualnie, pełnoletnich pensjonariuszek, w tym: 58 dla niepełnosprawnych intelektualnie, 42 dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne, religijne na poziomie obowiązującego standardu poprzez uwzględnienie stopnia sprawności psychicznej i fizycznej mieszkanki. Placówka prowadzona przez Powiat Gdański.

Dom Seniora Rotmanka

83-010 Straszyn, Rotmanka ul. Gerberowa 16 www.dom-rotmanka.com
Prywatna, całodobowa placówka opiekuńcza dla 62 osób w podeszłym wieku

Dom Seniora Plaster Miodu

83-032 Pszczółki, ul. Tczewska 1a
Prywatna całodobowa placówka opiekuńcza dla 35 osób niepełnosprawnych, osób przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Dom Seniora Lublewo

Lublewo Gdańskie, ul. Zielna 5
83-050 Kolbudy
Prywatna całodobowa placówka opiekuńcza dla 12 osób niepełnosprawnych, osób przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku

Dom Seniora Jagatowe Wzgórze

83-010 Jagatowo ul. Wrzosowa 14
Prywatna całodobowa placówka opiekuńcza dla 92 osób niepełnosprawnych, osób przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

3. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są znaczącym elementem efektywnie i demokratycznie funkcjonującego społeczeństwa. Realizują często na rzecz mieszkańców usługi, których mimo istniejącego zapotrzebowania nie podejmują podmioty publiczne, ani też zorientowane na zysk podmioty sektora prywatnego.

Obowiązujące obecnie prawo przewiduje liczne formy i procedury współpracy administracji samorządowej i organizacji społecznych, zarówno w obszarze wymiany informacji, opiniowania działań, jak i zlecenia do realizacji zadań ważnych z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Dlatego też na przestrzeni ostatnich lat organizacje pozarządowe stały się głównym partnerem jednostek samorządu terytorialnego w realizacji niektórych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością z Powiatu Gdańskiego:

1. **Fundacja Pomocy Społecznej im. J. Beaumont w Pruszczu Gdańskim,**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. 24 Marca 5, <https://fundacja-jb.weebly.com/>

2. **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną . Koło w Pruszczu Gdańskim,**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 71 www.psouupruszcz.org.pl
3. **Fundacja „Życ Godnie” Kolnik,**
83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4, www.zycgodnie.pl
4. **Stowarzyszenie Rodzin z Dziećmi Niepełnosprawnymi , Przewlekłe Chorymi oraz Osób Niepełnosprawnych** 83-032Pszczółki, ul. Pomorska 18,
5. **Polski Związek Niewidomych. Koło w Pruszczu Gdańskim,**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Kossaka 13
6. **Stowarzyszenie „Rodzina Koplina” w Kłodawie,**
83-035 Kłodawa 25
7. **Fundacja „Autyzm bez Tabu” Gdańsk,**
80-716 Gdańsk, ul. Królikarnia 5/6 <http://www.autyzmbeztabu.pl/>
8. **Fundacja Edukacji i Wspierania Rodziny „Brama” Pruszcz Gdański,**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 8 <https://fundacijabrama.pl/>
9. **Stowarzyszenie na Rzecz Emerytów i Rencistów Powiatu Gdańskiego „Solidarni”** 83-000 Pruszcz Gdański, ul. Niepodległości 9
10. **Stowarzyszenie Centrum Ochootników Cierpienia Archidiecezji Gdańskiej**
83-000 Pruszcz Gdański, u. Wojska Polskiego 37 <http://cocgdansk.pl/index.php/home>
11. **Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Koło w Pruszczu Gdańskim**
Gdynia, ul. Czechosłowacka 3
12. **Fundacja Hospicyjna Św. Franciszka Ksawerego w Przywidzu**
ul. Cisowa 4/1, 83 – 047 Przywidz, <https://hospicjumprzywidz.pl/>
13. **Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół na Rzecz Osób z Autyzmem „ Nasz Autyzm”** 83-010 Rotmanka, Straszyn ul. Dworcowa 6a, <https://naszautyzm.wixsite.com/stowarzyszenie>
14. **Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie**
Centrum Integracji Społecznej
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Obrońców Westerplatte 5

4. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Pruszczu Gdańskim działa na podstawie art. 44b i art. 44c ust.2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz.1407 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i

powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2003 r. Nr 62, poz. 560).

Powołana przy starostwie, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych pełni funkcję organu opiniodawczo - doradczego, jej kadencja trwa 4 lata.

Do zadań Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz tych osób i ocenia ich realizację,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych składa się z 5 osób. Powoływane są one spośród przedstawicieli, działających na terenie danego powiatu, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciela władz samorządowych.

4. Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim

W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku przebytych chorób, wypadków czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. Osoby te określa się najczęściej terminem „osoby niepełnosprawne” rozumiejąc niepełnosprawność, jako czasowe lub trwałe obniżenie sprawności psychofizycznych funkcji organizmu.

Wg Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny /lub/ psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnienie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z przyjętymi normami prawnymi i społecznymi.

W Polsce natomiast za niepełnosprawną uznaje się osobę, która uzyskała odpowiednie orzeczenie, lub osobę, która we własnym przekonaniu nie jest sprawna (takie wyróżnienie stosuje się w spisie powszechnym- osoby niepełnosprawne biologicznie). Jednak wszelkie ulgi, pomoc oraz świadczenia zapisane w ustawach i innych aktach prawnych, które mają wspomóc osoby niepełnosprawne odwołują się do niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem wydanym przez właściwy organ.

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest bardzo złożonym i trudnym procesem i chyba nie do końca możliwym do pełnego zrealizowania. Trudno dokładnie określić liczbę osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Powiatu Gdańskiego, ponieważ informacje te są rozproszone w różnych instytucjach i jednocześnie mogą się powielać. W efekcie o niepełnosprawności orzeka się w niezależnych od siebie instytucjach, które nie współpracują ze sobą i często osoby niepełnosprawne posiadają orzeczenie o niepełnosprawności z dwóch systemów.

- orzecznictwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, określającego zdolność do pracy,
- orzecznictwa Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, które określa stopień naruszenia sprawności organizmu orzekanego
- orzecznictwa branżowego - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, MSWiA, MON.

Stąd też dane o osobach niepełnosprawnych pozyskiwane są w wielu badaniach statystycznych, często ze sobą niespójnych. Ze względu na stosowaną metodologię badań dostępność danych na określonym poziomie podziału terytorialnego jest bardzo ograniczona.

Największym badaniem, w którym zbierane są informacje o osobach niepełnosprawnych są spisy powszechne. Ostatni, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 roku, został przeprowadzony metodą mieszaną, tj. przy wykorzystaniu administracyjnych źródeł danych (rejestrów i systemów informacyjnych) oraz danych pozyskanych bezpośrednio od ludności w ramach badania reprezentacyjnego.

Większość danych w NSP 2011 (w tym dotyczących tematyki niepełnosprawności) była pozyskiwana w badaniu reprezentacyjnym przeprowadzonym na 20% próbie wylosowanych mieszkańców (w skali kraju) i na zasadzie dobrowolności. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. w tym samym badaniu ustalono liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren Powiatu Gdańskiego, który wynosił – **10.428 osób**, co stanowiło **10,53%** całej populacji, w tym – 10 %- mężczyźni, 11% stanowiły niepełnosprawne kobiety. W porównaniu do spisu powszechnego z 2002 roku odsetek osób niepełnosprawnych **zmalął o 2,7 %** populacji mieszkańców powiatu.

W celu uzupełnienia danych GUS i przybliżenia problemu osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Gdańskiego poniżej przedstawiono dane będące w posiadaniu **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności** działającego przy PCPR w Pruszczu Gdańskim. Zespół orzeka w sprawach nierentownych.

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców Powiatu Gdańskiego, którym wydano orzeczenie o niepełnosprawności na przestrzeni trzech lat.

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności – powyżej 16 roku życia, w tym:	1357	1439	1250
o zaliczeniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności	494	558	469
o zaliczeniu do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	774	766	646
o zaliczeniu do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności	72	84	113
Wydane orzeczenia z określeniem niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia	353	455	360

Źródło: PZON w Pruszczu Gdańskim

Ważnym czynnikiem mającym wpływ na określenie najbardziej skutecznego wsparcia osób niepełnosprawnych i poznanie ich potrzeb jest znajomość nie tylko skali zjawiska ale też i przyczyn ich występowania.

Poniżej przedstawiono dane za 2020r uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pruszczu Gdańskim :

Najczęstsze przyczyny (kody chorób) wydawania orzeczenia o niepełnosprawności dzieci (przed 16 roku życia, w jednym orzeczeniu mogą być maksymalnie trzy symbole przyczyny niepełnosprawności):

- 12-C (całościowe zaburzenia rozwojowe) - 89 orzeczeń
- 11-I (choroby inne) – 64 orzeczeń
- 10-N (choroby neurologiczne) - 54 orzeczeń
- 07-S (Choroby układów oddechowego i krążenia) – 29 orzeczeń

Najczęstsze przyczyny (kody chorób) wydawania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności młodzieży i dorosłych (po 16 roku życia, w jednym orzeczeniu mogą być maksymalnie trzy symbole przyczyny niepełnosprawności):

- 05- R (upośledzenie narządu ruchu) - 415 orzeczeń
- 11- I (choroby inne) - 172 orzeczeń
- 10-N (choroby neurologiczne) - 1161 orzeczeń

Osoby zaliczone w 2020r do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności z podziałem na gminy:

Osoby z orzeczeniami o stopniu niepełnosprawności tj. osoby powyżej 16 r.ż

	Cedry Wielkie	Kolbudy	Pruszcz Gdański Miasto	Pruszcz Gdański Gmina	Przywidz	Pszczółki	Suchy Dąb	Trąbki Wielkie
Ogółem	64	172	355	309	62	97	45	124
St. znaczny	24	61	144	122	27	31	20	40
St. umiarkowany	34	97	179	161	27	57	21	70
St. lekki	6	14	32	26	8	9	4	14

Osoby z orzeczeniami o niepełnosprawności tj. osoby poniżej 16 r.ż

	Cedry Wielkie	Kolbudy	Pruszcz Gdański Miasto	Pruszcz Gdański Gmina	Przywidz	Pszczółki	Suchy Dąb	Trąbki Wielkie
Ogółem	10	58	102	107	15	25	6	30

Innym wskaźnikiem obrazującym sytuację osób niepełnosprawnych Powiatu Gdańskiego są dane dotyczące ich sytuacji na rynku pracy.

Na podstawie podpisanego w dn. 08.09.2008 r. przez Zarząd Powiatu Gdańskiego porozumienia z Prezydentem Miasta Gdańsk na realizację części zadań ze środków PFRON przez Gdański Urząd Pracy osoby niepełnosprawne z Powiatu Gdańskiego mogą rejestrować się jako poszukujące pracy lub bezrobotne w Gdańskim Urzędzie Pracy w Gdańsku, ul. La-stadia 41,

Z przedstawionego przez Gdański Urząd Pracy sprawozdania wynika, że w 2020 r. zgłoszono 473 wolne miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych, zaś w 2019 r. było to 542 wolne miejsc pracy – stanowi to spadek o 12,7%. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w 2020 r. zmniejszyła się liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (spadek o 69 miejsc pracy). Sytuacja epidemiczna w kraju jak i na świecie spowodowała zmniejszenie potrzeb kadrowych przez pracodawców na lokalnym rynku pracy.

Na koniec 2020 roku w powiecie gdańskim były zarejestrowane 2362 osoby bezro-botne, w tym 1532 kobiety. Jest to wyraźny wzrost w stosunku do analogicznego okresu o 752 osoby (46,7%). Stopa bezrobocia wynosiła 5,4%, wzrost o 1,6 punktu procentowego w stosunku do roku 2019 (3,8% wg stanu na 31.12.2019 r.).

Zgodnie z art. 49 ustawy o Promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm) osoba w szczególnej sytuacji to: bezrobotny do 30 roku życia, bezrobotny długotrwale, bezrobotny powyżej 50 roku życia, bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia , bezrobotny niepełnosprawny oraz poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Każda osoba niepełnosprawna zainteresowana zatrudnieniem może uzyskać status bezrobotnego , jeżeli między innymi:

- ukończyła 18 lat,
- nie ukończyła 60 roku życia (kobieta) lub 65 roku życia (mężczyzna),
- nie jest zatrudniona i nie wykonuje innej pracy zarobkowej,
- nie nabyła prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej lub innego świadczenia.

Natomiast status poszukującego pracy może uzyskać między innymi osoba zarejestrowana we właściwym urzędzie pracy, która poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy określonej w ustawie.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w GUP w latach 2018– 2020

Stan na dzień 31 grudnia	liczba wszystkich osób bezrobotnych	liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy
2018	1718	122	22
2019	1610	113	28
2020	2362	127	21

Zródło : GUP

Powyższa tabela pokazuje, że zarówno liczba osób bezrobotnych, jak i liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością w powiecie gdańskim była najmniejsza w 2019r.

W na koniec 2020 roku w Gdańskim Urzędzie Pracy łącznie było zarejestrowanych 127 niepełnosprawnych bezrobotnych, poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę tej grupy mieszkańców Powiatu Gdańskiego .

Podział wg:		Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
		Liczbowo	%	Liczbowo	%	Liczbowo	%
Czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	10	7,9%	4	8,3%	6	7,6%
	1-3	14	11,0%	5	10,4%	9	11,4%
	3-6	25	19,7%	9	18,8%	16	20,3%
	6-12	19	15,0%	10	20,8%	9	11,4%
	12-24	20	15,7%	9	18,8%	11	13,9%
	pow. 24	39	30,7%	11	22,9%	28	35,4%
Wiek	18-24	6	4,7%	3	6,3%	3	3,8%
	25-34	30	23,6%	12	25,0%	18	22,8%
	35-44	33	26,0%	6	12,5%	27	34,2%
	45-54	24	18,9%	11	22,9%	13	16,5%
	55-59	28	22,0%	10	20,8%	18	22,8%
	60 lat i więcej	6	4,7%	6	12,5%	0	0,0%
Wykształcenia	wyższe	13	10,2%	7	14,6%	6	7,6%
	policealne i średnie zawodowe	24	18,9%	5	10,4%	19	24,1%
	średnie ogólnokształcące	15	11,8%	5	10,4%	10	12,7%
	zasadnicze zawodowe	35	27,6%	16	33,3%	19	24,1%
	gimnazjalne i poniżej	40	31,5%	15	31,3%	25	31,6%
Stażu pracy	do 1 roku	20	15,7%	11	22,9%	9	11,4%
	1-5	33	26,0%	11	22,9%	22	27,8%
	5-10	13	10,2%	1	2,1%	12	15,2%

10-20	29	22,8%	9	18,8%	20	25,3%
20-30	18	14,2%	9	18,8%	9	11,4%
30 lat i więcej	3	2,4%	3	6,3%	0	0,0%
bez stażu	11	8,7%	4	8,3%	7	8,9%

Źródło GUP

W dniu 31 grudnia 2020 r. na obszarze powiatu gdańskiego zarejestrowanych było **127** osób bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 5,4% wszystkich zarejestrowanych (**2362**). Według wieku najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych było w wieku 35-44 lata – **33** osoby (26,0%), w tym **27** kobiet (34,2%). Wśród osób niepełnosprawnych **33** osoby miały staż pracy 1-5 lat w tym **22** kobiety. Blisko 1/3 osób bezrobotnych niepełnosprawnych posiadała wykształcenie gimnazjalne i niższe – **40** osób (31,5%).

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Do realizacji tych celów niezbędne jest:

- dokonanie oceny zdolności do pracy poprzez przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych, umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności oraz ustalenia kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
- prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
- przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;
- określenie środków technicznych umożliwiających wykonywanie pracy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji zawodowej możliwe jest:

- 1) udzielanie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym, poszukującym pracy i nie pozostającym w zatrudnieniu, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Pożyczki mogą być udzielone na rozpoczęcie działalności wytwórczej, budowlanej, handlowej lub usługowej.
- 2) dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytów bankowych, zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej.
- 3) zwrot kosztów wyposażenia, przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu.
- 4) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych przez Gdański Urząd Pracy.

5) zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych.

6) zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Gdańskiego wynikają z zapisu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007r w sprawie turnusów rehabilitacyjnych .

Działania z zakresu rehabilitacji zawodowej są realizowane na podstawie podpisanego w dn. 08.09.2008 r przez Zarząd Powiatu Gdańskiego porozumienia z Prezydentem Miasta Gdańsk na realizację części zadań ze środków PFRON przez Gdański Urząd Pracy.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych jest finansowana ze środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych.

Zadania określone ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych są finansowane ze środków otrzymanych w ramach algorytmu określonego corocznie przez PFRON, pozostałe dodatkowe programy są finansowane ze środków PFRON udzielanych na podstawie odrębnych umów.

Podział środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymywanych w ramach algorytmu dla powiatu następuje zgodnie z decyzją Rady Powiatu Gdańskiego, po zasięgnięciu opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. Następuje to w formie uchwały Rady Powiatu z wyróżnieniem poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Poniżej przedstawiono podział środków finansowych na poszczególne zadania na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Lp.	Zadanie	2018 rok	2019 rok	2020 rok
1	Udzielenie osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a)	105 000,00	91 000,00	55 000,00

2	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (art. 26e)	60 000,00	65 000,00	0,00
3	Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego (art.38 i 40)	0,00	0,00	6 844,01
4	Zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (art.11)	0,00	7 979,23	0,00
5	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	1 576 620,00	1 719 120,00	1 947 120,00
6	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – osoby dorosłe	247 018,00	299 842,00	251 306,00
7	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – dzieci i młodzież ucząca się do 24 r.ż.			85 838,00
8	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d)	17 426,50	96 035,10	41 963,00
9	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się (art. 35a ust.1 pkt 7 lit. D)	33 462,58	łącznie z pkt.8	39 965,00
10	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d)	110 561,02	łącznie z pkt.8	71 483,00
11	Dofinansowanie sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art.35a ust.1 pkt 7 lit b)	14 502,00	15 192,00	5 760,00
12	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art.35a ust.1 pkt 7 lit c)	209 990,00	304 110,59	380 557,00
13	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (art.35a ust.1 pkt 7 lit c)	12 269,90	7 799,08	6 435,43
14	2,5% wydatkowanej kwoty na obsługę zadań	59 672,00	65 148,00	72 277,00

Na przestrzeni trzech ostatnich lat Gdański Urząd Pracy w Gdańsku zrealizował:

1. Finansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej dla osób niepełnosprawnych.

Na rozpoczęcie działalności w latach 2018 - 2020 przyznana została łączna kwota 251.000 zł.

Przy rozpatrywaniu wniosków Gdański Urząd Pracy brał pod uwagę przede wszystkim realne możliwości wykonywania danej działalności, orzeczenie o niepełnosprawności, wiek wnioskodawcy, wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

2. Wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – stypendium stażowe .

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych jest procesem, który zmierza do przywrócenia samodzielności społecznej osobie, która jest jej pozbawiona, a tym samym znajduje się poza nawiasem normalnego życia społecznego.

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W Powiecie Gdańskim, rehabilitację społeczną, dofinansowywaną ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim poprzez:

- dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej,
- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

W okresie trzech ostatnich lat PCPR realizował poniższe zadania:

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji zgodnej z rodzajem schorzenia uczestnika.

Turnusy odbywają się tylko w ośrodkach, które posiadają wpis Wojewody uprawniający do organizowania turnusów lub przyjmowania grup turnusowych. O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba, która posiada aktualne orzeczenie o niepełnosprawności. Czas trwania turnusu wynosi, co najmniej 14 dni.

Dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym w latach 2018 - 2020

rok	ilość złożonych wniosków	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie			kwota wypłaconego dofinansowania		
		Dorośli	dzieci	opiekunowie	Dorośli	Dzieci	opiekunowie
2018	468	119	56	86	122.825	61.892	62.301

2019	597	161	51	94	174.490	56.425	68.927
2020	579	184	42	85	217.511	51.655	67.977

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt wspomagający usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu lub wspomagający proces rehabilitacji. Zatem do sprzętu można zaliczyć wszelkie urządzenia, których wybór zależy od rodzaju niepełnosprawności i od indywidualnych uwarunkowań psychofizycznych osób niepełnosprawnych, które będą korzystały z tego sprzętu, np.: łóżko rehabilitacyjne, rehabilitacyjny rower trójkołowy, rotor, rower stacjonarny, orbitrek.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2018 - 2020

Rok	ilość złożonych wniosków	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie		kwota wypłaconego dofinansowania	
		dorośli	Dzieci	dorośli	Dzieci
2018	18	14	4	9.195	3.075
2019	15	6	4	4.735	3.064
2020	9	3	3	1.969	4.467

Źródło: PCPR

Przedmioty ortopedyczne to sprzęty, które niezbędne są osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałej niepełnosprawności, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego (są nimi m.in.: protezy, kule łokciowe, wózki inwalidzkie, ortezy).

Środki pomocnicze to środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają, funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym (są nimi np.: pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki).

Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w ostatnich latach stało się jednym z kluczowych zadań powiatu związanych ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością oraz procesem ich usprawniania w warunkach domowych.

Poniżej przedstawiono tabelarycznie wysokość środków finansowych przeznaczonych na sfinansowanie powyższego zadania oraz przedstawia liczbę osób objętych pomocą na przestrzeni trzech ostatnich lat.

rok	ilość złożonych wniosków	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie		kwota wypłaconego dofinansowania	
		dorośli	dzieci	dorośli	Dzieci
2018	340	247	58	112.114	98.095
2019	385	310	75	191.563	112.548

2020	447	364	83	227.317	147.740
------	-----	-----	----	---------	---------

Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania, uniemożliwiają lub utrudniają swobodne przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym.

Z kolei **bariery w komunikowaniu się** to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się lub/i przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powoduje bardziej sprawne działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwia bardziej wydajne jej funkcjonowanie

Rok	bariery architektoniczne			bariery w komunikowaniu się i techniczne		
	ilość złożonych wniosków	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	kwota wypłaconego dofinansowania	liczba złożonych wniosków	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	kwota wypłaconego dofinansowania
2018	21	14	17.427	71	41	144.024
2019	28	10	22.171	58	27	73.864
2020	23	15	41.963	60	50	111.448

Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej

Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych odgrywa bardzo ważną rolę w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Powyższe działania, zwiększając aktywność, przyspieszają proces integracji społecznej.

Upowszechnianie sportu pozwala nabywać i podnosić sprawność fizyczną osób niepełnosprawnych. Poza tym sport, jako element zdrowego stylu życia chroni zdrowie i ogranicza skutki niepełnosprawności.

Z kolei rozpowszechnianie kultury wśród niepełnosprawnych umożliwia tym osobom korzystanie z dóbr dziedzictwa narodowego. Jest to ambitna forma spędzania wolnego czasu o szerokich walorach poznawczych i kształcących.

Organizowanie rekreacji umożliwia wytchnienie, odpoczynek od pracy, co zapobiega przemęczeniu i tym samym służy ochronie zdrowia.

Turystyka stanowi aktywne formy spędzania wolnego czasu. Realizowana jest w postaci wyjazdów poza miejsce stałego zamieszkania lub wędrowki w celach krajoznawczych.

Rok	ilość złożonych wniosków	liczba osób, które skorzystały z dofinansowania	kwota wypłaconego dofinansowania
2018	4	140	14.502
2019	4	110	15.192
2020	5	20	5.760

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Osoby z niepełnosprawnością, głównie intelektualną mogą korzystać ze wsparcia podczas uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej. Są to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działania warsztatów jest rehabilitacja, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Realizacja w WTZ powyższego celu, odbywa się poprzez:

1. rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
2. rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
3. rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
4. przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej.

Warsztat przeznaczony jest dla osób z upośledzeniem umysłowym i innymi, współistniejącymi dysfunkcjami. Uczestnikiem Warsztatu może być każda osoba niepełnosprawna (od 18 roku życia) posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej.

Na terenie Powiatu Gdańskiego funkcjonują cztery warsztaty:

Nazwa WTZ	Ilość osób niepełnosprawnych – uczestników	Kwota przekazana w 2020 roku ze środków PFRON	Kwota przekazana w 2020 ze środków Powiatu Gdańskiego

WTZ w Łapinie Dolnym, jednostka organizacyjna: Caritas Archidiecezji Gdańskiej	25	512 400,00	56 950,00
WTZ w Krzywym Kole, jednostka organizacyjna: Caritas Archidiecezji Gdańskiej	25	512 400,00	56 950,00
WTZ w Pruszczu Gdańskim, jednostka organizacyjna: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Pruszczu Gdańskim	25	512 400,00	56 950,00
WTZ w Kolniku, jednostka organizacyjna: Fundacja „Życ Godnie” z Kolnika	20	409 920,00	45 560,00
Suma:	95	1 947 120,00	216 410,00

Powiat Gdański w analizowanym okresie 2018-2020 za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim realizował pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, co umożliwi samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Program w okresie przeprowadzonej analizy uległ znacznym zmianom. W roku 2019 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych rozszerzył ofertę programową poszerzając możliwości udzielania wsparcia ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Na przełomie ww. lat wzrastały również kwoty udzielonego dofinansowania. Obecnie program obejmuje następujące zadania:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

- 1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,

- 2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

- 3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
- 4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Dane dotyczące realizacji programu „Aktywny Samorząd” w latach 2018 - 2020

rok	liczba osób objętych dofinansowaniem	kwota dofinansowania
2018	107	407.290
2019	132	512.811
2020	105	521.821

Powiat Gdański Uchwałą Nr 189/2016 z dnia 08 marca 2016 roku przystąpił do realizacji Programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Wyrównywanie różnic między regionami III” . Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W roku 2020 na terenie województwa pomorskiego były realizowane następujące obszary programu:

- obszar A – zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych,
- obszar B - likwidacja barier w urzędach i placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- obszar C - tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych,
- obszar D - likwidacja barier transportowych w placówkach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonych przez : organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty z także w warsztatach terapii zajęciowej,
- obszar E - dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- obszar F - tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej,,
- obszar G – finansowanie zadań ustawowych powiatu dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Poniższa tabela przedstawia wnioskodawców oraz cel złożonych w w latach 2018-2020.

Rok 2018

Nazwa wnioskodawcy	Cel dofinansowania	Wnioskowana kwota	Kwota dofinansowania z PFRON
Fundacja Życ Godnie w Kolniku na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolniku	<i>zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich</i>	77 031,60	73 716,00
Gmina Cedry Wielkie na rzecz Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Giemlicach	<i>zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich</i>	80 000,00	80 000,00
	Suma:	157 031,60	153 716,00

Rok 2019

Nazwa wnioskodawcy	Cel dofinansowania	Wnioskowana kwota	Kwota dofinansowania z PFRON
Gmina Miejska Pruszcz Gdański na rzecz Szkoły Podstawowej w Pruszczu Gdańskim	<i>Likwidacja barier w placówkach edukacyjnych: zakup i montaż platform przyschodowych w budynku szkoły podstawowej</i>	36 240,00	36 240,00
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencją Koło Pruszcz Gdański na rzecz WTZ w Rotmance	<i>zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich</i>	80 000,00	80 000,00
	Suma:	116 240,00	116 240,00

Rok 2020

Nazwa wnioskodawcy	Cel dofinansowania	Wnioskowana kwota	Kwota dofinansowania z PFRON
Caritas Archidiecezji Gdańskiej na rzecz WTZ w Łąpinie	<i>Przeciwdziałanie degradacji infrastruktury wtz – remont kotłowni (wymiana pieca)</i>	28 560,00	28 560,00

Caritas Archidiecezji Gdańskiej na rzecz WTZ w Krzywym Kole	Przeciwdziałanie degradacji infrastruktury wtz – remont kotłowni (wymiana pieca) oraz Remont pomieszczeń terapeutycznych, łazienek oraz schodów.	159 352,42	124 927,49
	Suma:	187 912,42	153 7,49

4. Cel strategiczny i kierunki działania programu

4.1 Cel realizacji programu

Uznając, że osoby niepełnosprawne posiadają takie same prawa co każdy inny mieszkaniec powiatu oraz uwzględniając nadrzędną, określoną wizję rozwoju społecznego przyjętą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2022–2030 :

„ Powiat Gdański obszarem o dużej atrakcyjności społecznej i aktywności obywatelskiej, bezpiecznym miejscem zamieszkania, pracy i edukacji, z integrowanym i sprawnym systemem wsparcia dla mieszkańców”

za naczelny cel Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu Gdańskiego na lata 2022– 2030 przyjęto:

„ Stworzenie warunków oraz zagwarantowanie i udzielanie osobie niepełnosprawnej takiej indywidualnej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.”

4.2 Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

W Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2022 – 2030 jednym z wyszczególnionych obszarów strategicznych wyróżniono:

Satysfakcjonująca jakość życia osób niepełnosprawnych. Uznając cel za bardzo ważny dla mieszkańców powiatu wskazano na cele operacyjne wskazujące uszczegółowione kierunki przyszłych działań na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością:

- tworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju oraz aktywności osób z niepełnosprawnościami,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb,
- kształtowanie świadomości społecznej dotyczącej praw i potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności zdeinstytucjonalizowanych,
- rozwój różnorodnych usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- podejmowanie działań zmierzających do lepszego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym osób z niepełnosprawnościami.

W działaniach przewidziano integrację osób niepełnosprawnych w rozumieniu stwarzania odpowiednich warunków prowadzących do jak najbardziej możliwej do osiągnięcia samodzielności nie tylko w sferze osobistej, ale i zawodowej i społecznej. Jednym z warunków dążenia do pełnej integracji jest między innymi likwidacja barier funkcjonalnych zarówno w miejscu zamieszkania i środowisku. Duże znaczenie w tym zakresie należy przypisać działaniom mającym na celu uzyskanie dostępności do budynków użyteczności publicznej, ze szczególnym naciskiem na zakłady opieki zdrowotnej i placówki edukacyjne. Bariery funkcjonalne to nie tylko bariery architektoniczne, ale również urbanistyczne, w komunikowaniu się. Zakładane cele nie zostaną w pełni zrealizowane bez upowszechniania wiedzy o ograniczeniach osób niepełnosprawnych, działania na rzecz osób z niepełnosprawnością nie mogą odbywać się bez udziału samych zainteresowanych. Stąd też w powiatowych działaniach przewidziano spotkania integracyjne mające na celu stwarzanie okazji do lepszego poznania osób niepełnosprawnych i zwiększenia społecznej wrażliwości na ich problemy.

Podstawa niezależności i samodzielności osób z niepełnosprawnością jest posiadanie przez nich własnego źródła dochodu, co wiąże się z pracą i odpowiednim wykształceniem. W niniejszym programie przewidziano działania zmierzające do aktywizacji zawodowej i edukacyjnej. W zakresie aktywizacji zawodowej przewidziano nie tylko działania skierowane do osób niepełnosprawnych, ale również do przyszłych ich pracodawców. Pozyskanie odpowiedniego zatrudnienia jest ściśle powiązane z uzyskaniem odpowiedniego wykształcenia, stąd bardzo ważnym elementem integracji osób z niepełnosprawnością jest jak najwcześniejsza diagnoza i ustalenie adekwatnej ścieżki edukacyjnej do możliwości niepełnosprawnego i potrzeb rynku pracy.

W działaniach na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami uwzględniono również pozyskiwanie przez administrację samorządową partnerów społecznych do realizacji Programu. Społeczne partnerstwo daje możliwości lepszego wykorzystania wszystkich posiadanych zasobów i działania ukierunkowanego na najpilniejsze problemy środowiska osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny: **Satysfakcjonująca jakość życia osób z niepełnosprawnościami**

Lp	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Upowszechnianie informacji dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, kampanii mających na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie niepełnosprawności i wiedzy osób z niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i sposobach ich egzekwowania. 2. Upowszechnianie zapisów Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, Karty Praw Osób z Autyzmem itp. 3. Prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na rzecz przełamania stereotypów dotyczących niepełnosprawności. 4. Stworzenie systemu informowania o formach pomocy i prawach osób niepełnosprawnych na poziomie każdej gminy. 5. Utworzenie i stała aktualizacja informatora o instytucjach, organizacjach pozarządowych działających na terenie powiatu gdańskiego na rzecz osób niepełnosprawnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej, dotyczącej problematyki niepełnosprawności. 2. Poszerzenie zakresu wiedzy osób niepełnosprawnych na temat dostępnych form pomocy, przysługujących im uprawnieniach i sposobach ich egzekwowania.

2.	Wspieranie i podejmowanie działań zmierzających do promowania i kształtowania pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami i osób z zaburzeniami psychicznymi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie konferencji, szkoleń dotyczących specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Przedstawianie dobrych praktyk działań integracyjnych. 3. Popularyzacja osiągnięć i sukcesów osób z niepełnosprawnościami, w różnych dziedzinach życia, w tym artystycznych, sportowych, naukowych, zawodowych. 4. Promowanie organizowanych imprez integracyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Wzrost aktywności społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnością.
3.	Rozszerzanie oferty placówek specjalistycznych dla różnego rodzaju niepełnosprawności oraz dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie diagnozy psychopedagogicznej dzieci i młodzieży. 2. Prowadzenie diagnozy i poradnictwa dla uczniów z różnego rodzaju niepełnosprawnością pod kątem wyboru najbardziej dostosowanej ścieżki edukacyjnej i wyboru zawodu. 3. Wspieranie rozwoju sieci placówek specjalistycznych dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością, które oferują m. innymi wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i pomoc jego rodzinie oraz ośrodków edukacyjno-rehabilitacyjnych. 4. Rozwój placówek rehabilitacyjnych, punktów wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój różnorodnych form edukacyjnych dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych. 2. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych. 3. Zwiększenie uczestnictwa niepełnosprawnych dzieci i młodzieży w wychowaniu przedszkolnym i nauce szkolnej. 4. Zwiększenie dostępności do dedykowanych usług specjalistycznych, rehabilitacji oraz sprzętu rehabilitacyjnego.
4.	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do wszystkich form i szczebli edukacji i wspieranie edukacji ustawicznej osób niepełnosprawnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie sieci przedszkoli i szkół integracyjnych oraz szkół specjalnych. 2. Dostosowanie szkół działających na terenie powiatu do specyficznych potrzeb uczniów niepełnosprawnych, 3. Pomoc w dostępie do różnych form edukacji poprzez rozwój systemu dowozu osób niepełnosprawnych do placówek. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby dzieci niepełnosprawnych mogących kontynuować naukę na różnych szczeblach edukacyjnych w pobliżu swojego miejsca zamieszkania. 2. Zapewnienie spójnego systemu dowozu osób niepełnosprawnych do placówek oświatowych.

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Tworzenie różnorodnych form edukacyjnych dla niepełnosprawnych uczniów na terenie powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego 5. Dostosowanie oferty szkół kształcących osoby niepełnosprawne do potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem preferencji tych osób. 6. Pomoc w wyrównywaniu szans w zdobywaniu wykształcenia przez osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujących tereny wiejskie. 7. Pomoc materialna dla osób niepełnosprawnych podnoszących swoje wykształcenie i kwalifikacje. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Dostosowanie szkolnictwa zawodowego dla uczniów z niepełnosprawnościami do aktualnych potrzeb rynku pracy. 4. Stworzenie systemu wsparcia edukacyjnego osób niepełnosprawnych na każdym etapie ich życia, od okresu niemowlęcego do pierwszego okresu zatrudnienia 5. Dostosowanie wykształcenia niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy. 6. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych chcących podjąć pracę zawodową
5.	<p>Stwarzanie warunków pełnego, jak najbardziej niezależnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne usuwanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, placówkach służby zdrowia m. innymi poprzez wykonanie podjazdów, modernizację klatek schodowych, montaż poręczy, uchwytów, dostosowanie sanitariatów i łazienek, instalacje wind, przystosowanie ciągów komunikacyjnych. 2. Likwidacja barier transportowych m. innymi poprzez : <ul style="list-style-type: none"> - zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji pozarządowych, - tworzenie i oznaczenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych. 3. Likwidacja barier architektonicznych, w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych m. innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo merytoryczne w zakresie budownictwa bez barier, - pomoc finansowa w dostosowaniu pomieszczeń, łazienek oraz sanitariatów do indywidualnych potrzeb niepełnosprawnych, likwidacji progów, budowy podjazdów i montażu wind, podnośników. 4. Realizacja programów PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i w dostępie do edukacji, pracy zarobkowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie środowiska przyjaznego dla osoby niepełnosprawnej, niezależnie od rodzaju niepełnosprawności. 2. Zwiększenie samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych. 3. Większy udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. 4. Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznych pozbawionych barier architektonicznych. 5. Zwiększenie liczby lokali mieszkalnych, dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych 6. Zwiększenie mobilności osób z niepełnosprawnościami, szczególnie z terenów wiejskich.

6.	Zwiększenie aktywności podmiotów i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stwarzanie warunków do powstania nowych i wspierania istniejących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością . 2. Wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków z funduszy pomocowych (między innymi poprzez wsparcie organizacyjne, doradcze, działania w partnerstwie) 3. Zintegrowanie zasobów i partnerów do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych. 4. Mikrogranty na wspieranie inicjatyw na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną. 5. Organizowanie imprez integracyjnych , w tym kulturalnych i sportowych. 6. Zlecanie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie wachlarza ofert organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Gdańskiego, na rzecz zróżnicowanych potrzeb niepełnosprawnych. 2. Wzrost liczby organizacji pozarządowych, które będą skutecznie pozyskiwać i rozliczać środki z funduszy pomocowych. 3. Większy udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. 4. Wzrost realizowanych projektów, programów na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami.
7.	Stwarzanie warunków do swobodnego dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji społecznej, zdrowotnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie finansowe uczestnictwa osób niepełnosprawnych w uczestnictwie w turnusach rehabilitacyjnych, 2. Wsparcie finansowe w celu zakupu sprzętu i urządzeń w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych. 3. Wsparcie finansowe w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. 4. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego , socjalnego oraz udzielanie indywidualnych konsultacji sprzyjających rozwiązywaniu codziennych problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. 5. Tworzenie warunków do powstawania mieszkań chronionych treningowych dla osób niepełnosprawnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych. 2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez zaopatrzenie w stosowny sprzęt rehabilitacyjny , ortopedyczny, środki pomocnicze. 3. Stworzenie warunków do udzielania porad prawnych, socjalnych oraz wsparcia psychologicznego dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia. 4. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających

8.	Stworzenie systemu wspierania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu rozeznania potrzeb pod kątem zdobywania kwalifikacji i wykształcenia osób niepełnosprawnych. 2. Prowadzenie doradztwa zawodowego, szkoleń i przekwalifikowań dla osób niepełnosprawnych. 3. Promowanie wśród pracodawców zatrudnianie osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - refundację kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy - zwrot kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy osób niepełnosprawnych. 4. Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem alternatywnych i elastycznych form pracy, 5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie między innymi Spółdzielni Socjalnych, Centr i Klubów Integracji Społecznej , Zakładów Aktywności Zawodowej. 6. Zwiększanie potencjału społeczno – zawodowego osób niepełnosprawnych poprzez realizacje projektów dofinansowywanych w ramach efs. 7. Organizowanie szkoleń przygotowujących osoby niepełnosprawne do podjęcia zatrudnienia oraz działalności gospodarczej m. innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - szkolenie i przekwalifikowywanie osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy. - dofinansowanie szkoleń prowadzonych przez pracodawców dla pracowników niepełnosprawnych i prowadzenie doradztwa zawodowego, 8. Wspieranie prowadzenia działalności gospodarczej osób niepełnosprawnych m. innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej , - dofinansowanie do oprocentowanego kredytu bankowego udzielanego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych podejmujących pracę na otwartym rynku pracy. 2. Wzrost nowotworzonych miejsc pracy dla niepełnosprawnych. 3. Zwiększenie ofert szkoleniowych dostosowanych do wymogów rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. 4. Większa liczba osób niepełnosprawnych, która będzie prowadzić swoją działalność gospodarczą. 5. Zwiększenie szans rozwoju zawodowego i możliwości awansu osób niepełnosprawnych. 6. Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym. 7. Większa dostępność do informacji o miejscach pracy dla osób niepełnosprawnych .
----	--	--	---

		<p>- doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.</p> <p>9. Organizowanie giełd pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>10. Wspieranie niepełnosprawnych absolwentów w pierwszym okresie zatrudnienia.</p> <p>11. Budowanie partnerstwa instytucji publicznych i niepublicznych ukierunkowanych na zapewnienie osobom niepełnosprawnym udziału w rynku pracy.</p>	
9.	Rozwój różnorodnych form wsparcia i usług dla osób niepełnosprawnych	<p>1. Rozwijanie środowiskowego systemu usług opiekuńczych, w tym środowiskowych domów samopomocy</p> <p>2. Zbudowanie systemu wsparcia w środowisku lokalnym osób zamieszkujących samodzielnie w oparciu o osobę asystenta osobistego.</p> <p>3. Pomoc w tworzeniu mieszkań treningowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Utworzenie hostelu dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością w ramach pomocy doraźnej.</p> <p>5. Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.</p> <p>6. Promocja i pomoc w tworzeniu sieci Rodzinnych Domów Pomocy Społecznej dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych pensjonariuszy.</p> <p>7. Podnoszenie poziomu pracy i wspieranie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.</p>	<p>1. Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych umieszczanych w Domu Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności.</p> <p>2. Zwiększenie ilości i jakości oferowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.</p> <p>3. Utworzenie Rodzinnych Domów Pomocy.</p> <p>4. Poprawa dostępu do specjalistycznego sprzętu ułatwiającego rehabilitację i codzienne funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym ruchowo.</p> <p>5. Dostosowanie form wsparcia do specyficznych potrzeb osoby niepełnosprawnej.</p>
10	Utrzymanie i doskonalenie jakości świadczonych usług przez dom pomocy społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców domów pomocy społecznej	<p>1. Dążenie do stałej poprawy warunków lokalowych i świadczonych usług w domach pomocy społecznej.</p> <p>2. Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia liczby miejsc i różnorodności placówek dla osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi</p> <p>3. Wdrażanie nowych form i usług pomocy udzielanej przez domy pomocy społecznej.</p>	<p>1. Stała poprawa jakości usług świadczonych w Domu Pomocy Społecznej w Zaskoczynie.</p> <p>2. Wzbogacenie oferty usług na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Optymalne wykorzystanie potencjału wszystkich jednostek i organizacji działających na terenie Powiatu Gdańskiego na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>

		<p>4. Organizowanie szkoleń, konferencji w zakresie wymiany doświadczeń pracy z mieszkańcami dps.</p> <p>5. Wspieranie stałego podnoszenia kwalifikacji i nabywania nowych umiejętności pracy osób zatrudnionych w placówkach działających na rzecz niepełnosprawnych.</p> <p>6. Promowanie dobrych praktyk działań w zakresie aktywizacji mieszkanki dps.</p>	
11	Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz osób niepełnosprawnych i ich środowiska	<p>1. Wdrożenie systemu wymiany informacji pomiędzy instytucjami służby zdrowia, oświatowymi, rynku pracy i instytucjami pomocy społecznej, w tym również organizacjami pozarządowymi.</p> <p>2. Organizowanie wspólnych szkoleń dla pracowników ops, poradni pedagogiczno-psychologicznej, PCPR, dps, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Rozszerzanie form współpracy pomiędzy przedstawicielami środowisk działających na rzecz osób niepełnosprawnych, ośrodkami pomocy społecznej, Powiatową Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych.</p>	<p>1. Wzrost liczby organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Gdańskiego, których działalność będzie dostosowana do zróżnicowanych potrzeb niepełnosprawnych.</p> <p>2. Wzrost liczby wspólnych integracyjnych działań różnych służb pomocowych, organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Wzrost kompetencji osób działających na rzecz niepełnosprawnych</p> <p>4. Współpraca zamiast konkurencja w działaniach na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych</p>

Wskaźniki realizacji działań:

1. Upowszechnienie informacji dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia:

- Liczba przygotowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych,
- Liczba informacji o dostępnych formach wsparcia zamieszczonych na stronach internetowych
- Liczba przygotowanych akcji i kampanii społecznych na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia.

2. **Wspieranie i podejmowanie działań zmierzających do promowania i kształtowania pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami i osób z zaburzeniami psychicznymi:**
 - Liczba grantów realizowanych przez ngo dotyczących działalności na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia,
 - Liczba osób biorących udział w imprezach dofinansowywanych ze środków Powiatu Gdańskiego na rzecz osób z niepełnosprawnością,
 - Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Gdańskiego wspierających osoby niepełnosprawne i ich otoczenie.

3. **Rozszerzenie oferty placówek specjalistycznych dla różnego rodzaju niepełnosprawności oraz dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością:**
 - Liczba miejsc w klasach integracyjnych,
 - Liczba dzieci korzystających ze wczesnego wspomaganie,
 - Liczba dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, korzystających z różnych form wsparcia, w tym z dofinansowań, zajęć dodatkowych w poradniach.

4. **Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do wszystkich form i szczebli edukacji i wspieranie edukacji ustawicznej osób niepełnosprawnych:**
 - Liczba przygotowanych i rozpowszechnionych informatorów dotyczących możliwości skorzystania z dostępnych form edukacji , w tym edukacji ustawicznej dla osób niepełnosprawnych.
 - Liczba propozycji edukacji zawodowej dla uczniów z niepełnosprawnościami odbywającymi się na terenie Powiatu Gdańskiego.
 - Liczba realizowanych dodatkowych programów, projektów na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży w szkołach.

5. **Stwarzanie warunków pełnego, jak najbardziej niezależnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym:**
 - Liczba osób z niepełnosprawnością, które skorzystały z dofinansowań do likwidacji barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania.
 - Liczba instytucji, organizacji, które skorzystały z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych.
 - Liczba przygotowanych i rozpowszechnionych informatorów dotyczących występujących barier architektonicznych, komunikacyjnych i mentalnych.

6. Zwiększenie aktywności podmiotów i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami:

- Liczba organizacji pozarządowych realizujących, zlecane przez Powiat Gdański, zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, zawodowej.
- Liczba imprez, konferencji, programów, projektów realizowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Liczba organizacji pozarządowych, które skorzystały z dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych oraz liczba osób, które w nich uczestniczyły.

7. Stwarzanie warunków do swobodnego dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji społecznej, zdrowotnej:

- Liczba osób niepełnosprawnych i ich opiekunów korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych,
- Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i podmiotów ortopedycznych .
- Liczba osób korzystających z różnych form dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji mających na celu ich większą mobilność i niezależność.

8. Stworzenie systemu wspierania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych:

- Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujących pracy ,
- Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z różnych form dofinansowania form aktywizacji zawodowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy.
- Liczba kampanii, spotkań promujących zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

9. Rozwój różnorodnych form wsparcia i usług dla osób niepełnosprawnych:

- Liczba wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.
- Liczba działających Warsztatów Terapii Zajęciowej i Zakładów Aktywizacji Zawodowej oraz liczba ich uczestników.
- Liczba utworzonych i funkcjonujących miejsc wsparcia dziennego oraz liczba ich uczestników.

10. Utrzymanie i doskonalenie jakości świadczonych usług przez dom pomocy społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców domu pomocy społecznej.

- Liczba pracowników domu pomocy społecznej uczestniczących w kursach, szkoleniach,
- Liczba mieszkańców dps biorących udział w imprezach integracyjnych, wyjazdach, turnusach rehabilitacyjnych.
- Liczba działań podejmowanych w celu zwiększenia poprawy warunków lokalowych i świadczonych usług w DPS.

11. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz osób niepełnosprawnych i ich środowiska:

- Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji z udziałem ngo.
- Liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników ośrodków pomocy społecznej, poradni pedagogiczno – psychologicznych, PCPR, dps i ngo, liczba uczestników.
- Liczba realizowanych projektów międzyinstytucjonalnych.

5. Realizacja programu

5.1 Źródła finansowania

Środki finansowe na działania zaplanowane w Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022-2030 będą pochodzić między innymi z:

- 1) budżetu Powiatu Gdańskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- 2) budżetów gmin z terenu Powiatu Gdańskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych gmin),
- 3) budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- 4) budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych,
- 5) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 6) funduszy europejskich,
- 7) funduszy organizacji pozarządowych,
- 8) innych programów i grantów.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki powiatu na bieżącą działalność. Zakłada się, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej powiatu i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu powiatu w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności poszczególnych jednostek.

5.2 Realizatorzy programu

Realizatorami działań zdefiniowanych w Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2022 – 2030 są samorząd powiatu, samorządy gmin, a w szczególności:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim,
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Gdański Urząd Pracy w Gdańsku,
- Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim,
- Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna w Pruszczu Gdańskim,
- organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego,
- inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

5.3 Termin realizacji

Termin realizacji działań wyznaczonych w Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim wyznaczono na lata 2022-2030. Wskazane cele są zaplanowane długoterminowo. W miarę posiadanych środków finansowych, jak również pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej poszczególne zaplanowane działania będą realizowane sukcesywnie.

5.3 Monitoring i ewaluacja

Stały monitoring programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim, który na bieżąco będzie oceniał realizację programu oraz proponował zmiany i aktualizację założeń, celów i skutecznych działań. W ramach rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie analizowany stopień realizacji Programu dokonywany z właściwymi komisjami Rady Powiatu a także Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Przedstawiony „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022-2030 ” jest dokumentem otwartym, co oznacza, że w miarę potrzeb, konsultacji i rozpoznania zmieniających się problemów społecznych, mogą być dopisywane lub zmieniane priorytety i kolejne zadania.

